

1 DECEMBRIE

Cicerone IONIȚOIU

Dorința legitimă a Transilvănenilor a se uni cu "Tara", accentuată de union Bărnăuțiu pe "Câmpia Libertății" 1848, avea să fie împlinită de nepotul ei, Iuliu Maniu.

Nu trebuie să uităm că dincolo de argumente istorice de netăgăduit, sângele rsat de milenii pe întinsul ariei de vietre românească cerea dreptate neamului mănesc.

Între frații din Muntenia, Moldova și ansilvania exista un contact permanent nici o stăpânire n'a reușit să-l stăvilească, ori cât de tiranică a fost.

Pentru Ardeal și pentru eliberarea fraor subjugăți, Sfânta Mărie a anului 16 a deschis drum României ca alături

de puterile iubitoare de libertate să-și înfăptuiască acest deziderat.

Anul 1918 a fost rezultatul unei pregătiri de secole de ambele versante ale Carpaților și de ce să n'o spunem cu mândrie că s'a datorat în mare măsură atât curentului răscolitor cultural, spiritual și național propulsat de unirea bisericii din 1700, cât și frământărilor de aceeași natură aduse pe primul plan de revoluția lui Tudor Vladimirescu, cea dela 1848, actul crucial al lui Alexandru Ioan Cuza, jertfele dela Plevna și de cei opt sute de mii de eroi ce și-au dăruit viața pentru Unire.

Este incontestabil faptul că între cele două părți despărțite de Carpați era o unitate de nezdruccinat, o legătură perma-

nentă ca un șuvoi ce nu cunoaște obstacole. Colaborarea și sprijinul între frați s'a făcut simțit totdeauna și nu a lipsit nici participarea unora la durerile și aspirațiile celorlalți.

Dar 1 Decembrie 1918 a însemnat și rezultatul aportului deosebit al lui Iuliu Maniu care s'a ridicat din suferința milenară a Ardealului subjugat și cu fruntea sus a scrutat viitorul întrevăzând o singură soluție de supraviețuire: UNIREA.

La Procesul Memorandumului dela Cluj din data de 7 Mai 1894, Iuliu Maniu a ascultat cu emoție rechizitoriul lui Ion Rașiu adresat tribunalului:

"Ceea ce se discută aici Domnilor este însăși existența poporului român.

Existența unui popor nu se discută, ci se afirmă. De aceea nu ne gândim deloc să venim în fața d-voastră pentru a proba că avem dreptul să existăm... nu ne rămâne decât să denunțăm în fața lumii civilizate sistemul asupritor care țintește să ne răpească ceea ce un popor are mai de preț: limba și naționalitatea. Iată de ce noi nu mai suntem aici niște acuzați ci de fapt acuzatorii!"

Generația activă dela începutul veacului formată din Iuliu Maniu, Alexandru Vaida Voevod, Aurel C. Popovici, Octavian Goga, Ghiță Pop și alți fruntași ai Transilvaniei, a trecut la acțiune pentru obținerea drepturilor fraților lor. Aceștia au fost aceia

Continuare în pag. 4

ISSN
205-8345

Printed in Canada
Imported by Canada

1 DECEMBRIE

Urmare din page. 1

care în parlamentul dela Budapesta au devenit acuzatori strigând durerea unui neam de gîntă latină rămas singur, înconjurat de imperii cotropitoare.

Trimis de autoritățile maghiare departe de frământările din Transilvania, locotenentul Iuliu Maniu a făcut totul, ca de pe frontul din Italia să vină la Viena în Septembrie 1918, în plină dezagregare politică, economică și morală a imperiului habsburgic și să pregătească nucleul armătei române.

În fața tulburărilor ce aveau loc în centrul Europei, la data de 12 Octombrie 1918 la Oradea Mare s'a constituit o dele-

Delegatului guvernamental maghiar - Iaszi Oscar - venit la Arad să poarte tratative, Iuliu Maniu i-a spus răspicat:

"Chestia e clară. Noi ca popor suveran voim să avem toate atributele suveranității... cerem putere administrativă pe întreg teritoriul pe care-l știm a fi al nostru..."

Pasul spre Unire fusese făcut. Iuliu Maniu cel care sintetizase năzuința poporului după o suferință milenară, pe un ton imperativ a declarat: "Desfacere totală de asupra!"

Data de 1 Decembrie 1918 a însemnat reconfirmarea dorinței de libertate și independență înăbușită în sânge de dincolo de

gație permanentă a Partidului Național Român, formată din Iuliu Maniu, Alexandru Vaida, Stefan Ciceo Pop, Teodor Mihali, Vasile Goldiș și Aurel Vlad care și-a fixat două obiective:

1. Cetirea declarației Comitetului executiv al Partidului Național Român, pe data de 18 Octombrie 1918, în parlamentul dela Budapesta de către Alexandru Vaida, care printre altele a subliniat: "Pe temeiul dreptului firesc că fiecare națiune poate dispune și hotări singură asupra sortii ei, Națiunea Română din Ungaria și Transilvania dorește să facă acum uz de acest drept și pretinde în consecință pentru ea dreptul ca liberă de orice înrăurire străină, să hotărască singură așezarea ei printre națiunile libere";

2. Insărcinarea lui Iuliu Maniu cu afacerile externe și militare ale Românilor din Transilvania. În conformitate cu această hotărâre, Iuliu Maniu a convocat la Viena pe data de 31 Octombrie un sfat al militarilor români.

În acele zile memorabile Iuliu Maniu a reușit nu numai să impresioneze pe generalul Stroeger, ministrul de război al imperiului austriac, dar să se și instaleze în Minister, și să fie rugat să contribuie la păstrarea ordinii în capitala habsburgilor.

Au fost zile de neuit în care pe străzile Vienei răsună pasul cadențat al moșului din Munții apuseni iar "Deșteaptă-te române" înlocuise "Valurile Dunării albastre". Și ca un vizionar de politică externă a sprijinit crearea statului independent Ceh, trimițând regimentele 2 Brașov, 37 Oradea, 51 Cluj și alte formațiuni care să păstreze ordinea până la formarea unui nucleu de armată națională de către Comitetul Național Ceh.

Paralel au fost trimiși ostași români în Transilvania pentru menținerea și întărirea ordinii la sate, după ce au depus jurământul de credință către Consiliul Național Român, pe tricolorul românesc.

La data de 11 Noembrie 1918, Stefan Ciceo Pop în numele Mareșului Stat al Națiunii Române din Ungaria și Transilvania a adresat o Proclamație către popoarele lumii, din care citez:

"Națiunea română din Ungaria și Transilvania ținută de veacuri în robie trupească și sufletească de către clasa stăpânitoare a poporului maghiar, este eliberată acum din sclavie prin strălucita victorie a armatelor care au luptat pentru drepturile civilizației umane... Națiunea română din Ungaria și Transilvania nu urmărește să stăpânească asupra altor neamuri..."

În această declarație solemnă se oglindește sufletul și bunătatea țărânului român dornic de a trăi liber și în înțelegere cu toată lumea precum și hotărârea fermă de înlăturare a jugului asupritor.

România al cărei guvern se afla la Iași a sărit imediat să-și salveze frații aflați în pericol. După ce la 6 Noembrie 1918 trupele române eliberează pe frații bucovineni terozați de bandele ucrainiene, pe ziua de 14 Noembrie au intrat în Transilvania pentru a pune capăt exceselor sâlbatică ale secuilor.

Iuliu Maniu ca președinte al Consiliului Național Român a adresat pe 10 Noembrie 1918 guvernului dela Budapesta un ultimatum prin care cerea recunoașterea autorității românești și predarea conducerii tuturor instituțiilor în mâinile Românilor.

Bobâna, scrisă cu sângele lui Horea, plânse în doinele lui Avram Iancu. Suferința și martirajul erau răsplătite. Miile de preoți, intelectuali și fruntași ai Transilvaniei se vedeau recompensați. Multimile plângeau de bucurie în această zi când Iuliu Maniu s'a adresat celor peste o sută mii de Români prezenți la Alba Iulia, pe câmpul lui Horea:

"Dacă privim îndărăt la suferințele îndurate de Neamul Românesc, dacă ne amintim de sângele vărsat, nu știm cum să mulțumim lui Dumnezeu că ne este dat nouă să trăim aceste timpuri de înălțare... Adevărul ce ne călăuzește acum e că singura noastră forță care ne poate ține în viitor, e aceea provenită din unirea tuturor Românilor..."

Rezoluția supusă Adunării Naționale cetită de Gheorghe Pop de Băsești președintele Adunării prevedea:

Adunarea națională a tuturor Românilor din Transilvania, Banat și Tara Ungurească adunați prin reprezentanții lor îndreptățiți la Alba Iulia în ziua de 1 Decembrie 1918, decretează unirea acelor Români și a tuturor teritoriilor locuite de dâncii, cu România. Adunarea națională proclamă îndeosebi dreptul inalienabil al Națiunii Române la întreg Banatul cuprins între râurile Mureș, Tisa și Dunăre.

Delegația care a înmănat regelui Ferdinand hotărârea Adunării dela Alba Iulia a fost formată din Episcopul Iuliu Hossu, Episcopul Miron Cristea, Alexandru Vaida Voevod, Caius Brediceanu și Vasile Goldiș care în discursul ținut cu această ocazie a subliniat: "Prin această Unire după aceea a Basarabiei, apoi a Bucovinei, s'a împlinit visul de o mie de ani al Neamului Românesc, unirea într'un singur stat a tuturor Românilor."

Emoționat Regele Ferdinand în discursul de răspuns a ținut să evidențieze: "După Basarabia, după Bucovina, mai lipsea o piatră dintre cele mai scumpe: Ardealul cu ținuturile din Ungaria locuite de Români. Astăzi mi-ați adus și această ultimă piatră a clădirii care încoronează marea operă de Unire..."

În fața cotovirii pământului strămoșesc, din 1940, Iuliu Maniu a protestat pe lângă cei ce săvârșiseră această nelegiuire proclamată la Adunarea Națională ținută la 1 Decembrie 1918 la Alba Iulia. Cerem anularea arbitrajului dela Viena și retrocedarea întregului teritoriu al Transilvaniei ocupat de unguri..."

Această declarație este actuală și în concordanță cu dreptul poporului român chiar dacă acel care a făcut-o cât și cei care au înfăptuit Marea Unire au fost exterminați pe pământul lor pe care l-au adus patrimoniului național cu sacrificiul vieții.

Dușmanul milenar n'a cutezat să le facă nimic. În schimb regimul instalat cu forța de Moscova, i-a lichidat și a adus întreg Neamul Românesc la sapă de lemn.

În acest moment când depănăm episoade demne de epopee, plângem tragedia în care se găsește Neamul Românesc și nu ne dăm în lături de a reafirma de aici, de parte de țara subjugată, că Poporul Român are dreptul la o viață liberă și independentă și pe deasupra o misiune în viitor, poate cea mai importantă pentru lumea civilizată: stavila pe Nistru barbariei comuniste.

Cicerone IONIȚOIU